Asztal - szalongarnitúra része

Bútorgyűjtemény

Leltári szám:	66.61.1
Készítés ideje:	1830 KÖRÜL
Készítés helye:	Pest (feltehetően); Buda (feltehetően)
Anyag:	cseresznyefa borítás; fenyőfa alap (vakfa)
Méretek:	magasság: 81 cm szélesség: 121,5 cm mélység: 62,5 cm

Az asztalból, kanapéból, két karosszékből és négy támlásszékből álló szalongarnitúra egykori tulajdonosainak tudomása szerint a Marczibányi család pesti palotájának hajdani berendezéséből származik. A meghitt kényelmet kedvelő biedermeier korszak lényegét jeleníti meg a tágas és világos nappaliban kialakított kedélyes ülősarok, amely a családias hangulatú társasági összejövetelek legfőbb színtere lehetett. Az ülősarok talán legfontosabb eleme a hosszúkás, akár két vagy három személy részére is helyet biztosító, szükség esetén étkezéshez is megfelelő magasságú kanapé. Előtte állt a garnitúrához tartozó, kerek vagy szögletes formájú asztal. Magyarországon – miként ebben az esetben is – inkább a szögletes, sarkain, illetve két végén kissé lekerekített asztalokat kedvelték, amelyeknek kávájában többnyire egy fiók is helyet kapott. A könnyen mozgatható és variálható elrendezésű, enyhén ívelő vékony lábakkal és változatos formájú háttámlával kialakított székek ülőlapjait általában kárpitozták vagy fakeretbe foglalt nádfonattal látták el.

A 19. század első harmadában már egyértelműen Pest volt a magyarországi bútorművesség központja. Az 1828-as országos összeírás idején, Pesten és Budán – a céhen kívüli mestereket nem számítva – összesen 119 asztalos dolgozott, több mint 250 segédet foglalkoztatva. Minden bizonnyal e műhelyek valamelyikéből kerülhettek ki a garnitúra darabjai is. Az esztergált összekötő elemekkel megerősített, legyező alakú háttámlával ellátott székek valószínűleg a bécsi Josef Danhauser tervei nyomán készültek, akinek bútorait széles körben igyekeztek másolni. A két kissé zömökebb karosszék lábazata szinte megegyezik a hátasszékekével, csupán felső részük kialakítása eltérő. Szögletesebb formái és nehézkes tömege okán azonban a kanapé némileg eltér a hozzá tartozó székektől, de felépítésében is kevésbé egységes. Elülső esztergált lábainak és kávájának vaskos, lekerekített formái nem illeszkednek igazán harmonikusan a háttámla architektonikus jellegű, lizénákkal tagolt keretéhez. Bár a garnitúra darabjai egy időben és azonos helyről kerültek a múzeum gyűjteményébe, a kanapé és az asztal karaktere (noha a későbbi – anyagában és megmunkálásban egységes – kárpitozás ezt némileg elfedi) annyira elüt a székektől, hogy az utóbbi időben kétségek merültek fel azzal kapcsolatban, hogy eredetileg is összetartoztak-e, vagy csupán tulajdonosaik későbbi igényei nyomán alakították őket egységes garnitúrává.

Irodalom

- Szerk.: Horváth Hilda, Szilágyi András: *Remekművek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. (Kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 107. (Semsey Balázs)
- Szerk.: Zinnkann Heidrun: *Der feine Unterschied. Biedermeiermöbel Europas, 1815-1835*. Prestel Verlag, Frankfurt/M, 2007. - Nr. 38.
- Batári Ferenc, Vadászi Erzsébet: *Bútorművészet a gótikától a biedermeierig*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2000. - 131. (Nr. 10.)
- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - fa, bútor 31.
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. SZ/16.
- Szerk.: Péter Márta: *A klasszicizmustól a biedermeierig. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 3.48.3. (Zlinszkyné Sternegg Mária)

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum